KANSALLINEN KOULUTUKSEN ARVIOINTIKESKUS
NATIONELLA CENTRET FÖR UTBILDNINGSUTVÄRDERING
FINNISH EDUCATION EVALUATION CENTRE

KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Katri Ojasalo, Sakari Heikkilä, Ninni Kuparinen, Maria Ruotsalainen, Kim Wrange, Kirsi Mustonen & Mira Huusko, Kajaanin ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Teija Sievänen**
Auditointivuosi **2021**, Karvin julkaisu **5:2021**
Kieli **Suomi**
ISBN **978-952-206-695-4 pdf**

5 Vertaisoppimisen kuvaus

- Korkeakoulun itsearviointi

Vertaisoppimisen kohde ja kumppani

Keskustelu vertaisoppimisen kohteesta ja kumppanista aloitettiin elokuussa 2018. Kohteeksi haluttiin valita mahdollisimman laajasti eri koulutuksia koskettava ja ajankohtainen teema, ja kumppaniksi sellainen taho, jonka kanssa KAMKilla on jo yhteistyötä. Näin vertaisoppimisprosessi hyödyttäisi kehittämiskumppanuutta ja yhteistyötä, ja molemmat saisivat aidon hyödyn prosessista.

KAMK johtoryhmä valitsi vertaisoppimisen kohteeksi jatkuva oppimisen ja monimuoto-opetuksen. Jatkuva oppiminen on ajankohtainen teema, joka on nostettu hallitusohjelmassa yhdeksi keskeiseksi tarkastelunkohteeksi. Korkeakouluja mm. kannustetaan avaamaan koulutustarjontaa ja kehittämään korkeakoulujärjestelmää jatkuva oppimisen alustana. Jatkuva oppiminen on myös yksi vuoden 2021 alusta voimaan tulevan rahoitusmallin mittareista. Korkeakouluissa opiskelee enenevässä määrin erilaisia oppijoita erilaisin tavoittein, mikä tulee huomioida myös opetuksen toteutuksessa ja toteutusmuodoissa.

Kumppaniksi pyydettiin Centria-ammattikorkeakoulua, jonka kanssa KAMKilla on pitkäaikaista yhteistyötä. Centria tarjoaa koulutusta tekniikan, sosiaali- ja terveysalan sekä liiketalouden aloilla, ja profiloituu työelämälähtöisyyteen, digitalisaatioon ja kansainvälisyyteen. Perusteluina kumppanin valinnalle olivat Centrian laaja verkko-opetustarjonta, joka sisältyy kaikkiin tutkintokoulutuksiin, Centrian pitkän linjan kehittämistyö monimuotokoulutuksen ja verkko-opetuksen kehittämisessä, Centrian kanssa tehty aiempi yhteistyö uusissa avauksissa (eMentoroinnin kehittäminen) ja koulutusten toteuttamisessa (tekniikan alan YAMK-koulutus)

sekä Centrian laaja avoimen amkin tarjonta (jatkuva oppiminen).

Vertaisoppimisen tavoitteena oli tutustua ja oppia kumppanin hyvistä käytänteistä, ja samalla tehdä näkyväksi omia hyviä käytänteitä. Vertaisoppimisen tavoitteiden määrittelemiseksi auditointitiimissä päätettiin, että jokainen osaamisalue/toiminto miettii omien koulutustensa/toimintansa näkökulmasta, mitä haluaa saada selville jatkuvaan oppimiseen ja monimuoto-opetukseen liittyen. Tämän lähestymistavan katsottiin palvelevan koulutuksia ja toimintoja parhaalla mahdollisella tavalla.

Vertaisoppimisprosessi – kuinka sen teimme

KAMKin auditointitiimillä, jolla oli vastuu auditointiin valmistautumisesta, oli keskeinen rooli vertaisoppimisprosessin toteuttamisessa. Auditointitiimin muodostivat edustajat osaamisalueilta (eri koulutusten näkökulma), koulutuksen kehittämisestä KAMK-tasolta, tietohallinnosta, opiskelijakunta KAMOsta, opiskelijapalveluista sekä KAMKin johdosta. Yhteisen ymmärryksen saavuttamiseksi auditointitiimissä keskusteltiin, mitä jatkuvalla oppimisella ja monimuoto-opetuksella tarkoitetaan.

Kun vertaisoppimisen ja kumppani oli valittu, organisaatioiden rehtorit keskustelivat vertaisoppimisen toteuttamisesta, ja sopivat, että osapuolet sitoutuvat prosessiin. Prosessin yhteyshenkilöinä toimivat organisaatioiden laatupäälliköt.

Vertaisoppimisprosessi käynnistyi tammikuussa 2019 käydyllä aloituskeskustelulla, johon osallistuivat koulutuksen kehittämisestä vastaavia toimijoita ja laatupäälliköt molemmista organisaatioista. Vertaisoppiminen sovittiin toteutettavan vaihtamalla kysymyspatteristoja ja toteuttamalla vertaisoppimisvierailu. Laatupäälliköt keskustelivat pelisäännöistä ja tavoitteista, jotka sovittiin käsiteltävän ja hyväksyttävän molemmissa organisaatioissa.

Kysymyspatteristoja varten molemmat osapuolet laativat kysymykset, joilla selvittivät haluamiaan jatkuvaan oppimiseen ja monimuoto-opetukseen liittyviä asioita. KAMKissa osaamisalueet/toiminnot kokosivat kysymykset, joista auditointitiimi kokosi lopullisen Centrialle lähetettävän kysymyspatteriston. Kysymyspatteristot vaihdettiin huhtikuussa 2019, jonka jälkeen esitettiin tarkentavia ja ne käytiin läpi vierailulla.

KAMK vieraili Centriassa marraskuussa 2019. Vierailulle osallistui opetushenkilöstön edustajia eri koulutuksista, tietohallinnon edustaja, toimitusjohtaja/rehtori sekä palvelujohtaja. Tarkoituksena oli, että myös opiskelijakunnan edustaja osallistuu vierailulle, mutta tämä ei toteutunut. Centriasta olivat edustettuina vastaavat näkökulmat. Vierailu toteutettiin keskustelevana tilaisuutena, jossa käytiin läpi kysymyspatteristossa esille tulleita asioita ja esitettiin tarkentavia kysymyksiä. Samassa yhteydessä Centrialle esitettiin kutsu vastavierailulle. Vastavierailu ei kuitenkaan toteutunut kevään 2020 aikana vallinneen poikkeustilanteen vuoksi, ja uudeksi ajankohdaksi on suunniteltu syyskuuta 2020.

Vertaisoppiminen – hyviä käytänteitä ja oppimista

Toteutettu prosessi toimi hyvin. Kysymyspatteristojen ja vastausten vaihto koettiin tehokkaaksi tavaksi tutustua asioihin ennen vierailua. Aikaa vierailulla Centriassa oli riittävästi, ja työskentely sujui joustavasti. Vapaasta keskustelusta koettiin joiltain osin haasteelliseksi löytää oleellinen. Vierailulla esille tulleet asiat vaativat osallistujien mielestä vielä jatkokeskustelua ja -tarkastelua. Joidenkin koulutusten edustajat, esimerkiksi sairaan- ja terveydenhoitajakoulutuksen, ovat jatkaneet keskustelua ja asioiden läpikäyntiä sähköpostitse. Vastavierailulla on suunnitelmissa työskennellä pienemmissä ryhmissä, jolloin koulutus-/toimintokohtaisia asioita voidaan käsitellä syvällisemmin.

Vierailulla nousi esille useita uusia näkökulmia ja aiheita, joita on tarkoitus käydä läpi vastavierailulla. Aiheita ovat mm. opiskelijarekrytointi, eOpintopalveluiden kehittäminen, opetussuunnitelmatyö, KAMKin cKAMK-toiminta käytännössä, YAMK-koulutukset.

Koulutusten suunnittelussa tullaan kehittämään KAMKin yhteisiä toimintamalleja, joihin sitoutetaan kaikki koulutukset. Opiskelijan työkuorman ja opettajan resursoinnin kehittäminen yhteneväiseksi.

Oman organisaation hyvät käytännöt	**Kumppaniorganisaation hyvät käytännöt**
cKAMK-toimintamalli	Opetuksen strateginen toimintaohjelma Carpe diem -malli opintojakson sisällön ja toteutuksen kehittämisessä

Antakaa konkreettinen esimerkki/esimerkkejä, miten vertaiskumppanin hyviä käytäntöjä aiotaan hyödyntää tai on jo hyödynnetty.
• Centrian carpe diem -malliin tutustutaan tarkemmin, ja sen pohjalta suunnitellaan ja otetaan käyttöön samankaltainen käytänne opintojakson sisällön ja toteutuksen kehittämisessä.
• Ahotointi- ja opinnollistamisohjeistus ja käytänteet KAMKissa nostetaan kehittämiskohteeksi.
• Tarkastellaan monimuotokoulutuksen toteutustapoja KAMKissa (tekniikassa erilainen käytäntö kuin muiden koulutusten monimuotototeutuksissa).
Koulutustoiminnan poikkialaisessa ryhmässä keskustellaan ja suunnitellaan, miten asioiden suhteen edetään osana koulutuksen kehittämistä.

Auditointiryhmän palaute

Auditointikäsikirjan mukaan ”vertaisoppimisen tavoitteena on kehittävän arvioinnin periaatteiden mukaisesti saada palautetta omasta toiminnasta ja oppia toisen organisaation hyvistä käytännöistä.” Kajaanin ammattikorkeakoulu valitsi vertaisoppimisen kumppaniksi Centria-ammattikorkeakoulun, jonka kanssa KAMKilla on ollut vahvaa yhteistyötä. Vertaisoppimisen

kohteena oli jatkuva oppiminen ja monimuoto-opetus, jotka ovat auditointiryhmän mielestä perusteltuja kehittämisen kohteita.

Jatkuva oppiminen on erityisen ajankohtainen kehittämisen kohde ja tässä valinnassa näkyy KAMKin halu kehittyä koulutuksen tarjoajana. Jatkuva oppiminen on keskeinen yhteiskunnallinen haaste ja se on kirjattu myös Suomen hallitusohjelmaan tärkeäksi kehityskohteeksi. Se on myös yksi ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin mittareista. Centrialla on laaja kokemus monimuotokoulutuksesta ja verkko-opetuksesta, joten vertaisoppimisen kumppani on auditointiryhmän mielestä perusteltu.

Vertaisoppimisen suunnitelman tavoitteet oli määritelty hyvin. Tavoitteiksi määriteltiin ”tutustuminen kumppanin hyviin käytäntöihin ja niistä oppiminen sekä omien käytänteiden arvioiminen suhteessa Centrian käytänteisiin”. Tavoitteissa otettiin huomioon KAMKin jokaisen osaamisalueen näkökulma. KAMKin sisäinen auditointitiimi edusti kattavasti ja monipuolisesti KAMKin organisaatiota. Tiimissä oli jäseninä opiskelijaedustaja sekä eri osaamisalueiden, koulutuksen kehittämisen ryhmän, tietohallinnon ja KAMKin johdon edustajat.

Vertaisoppimisen tavoitteet saavutettiin vain osittain. Kumppanin hyvistä käytänteistä ja toimintatavoista kuultiin ja keskusteltiin, mutta palaute omasta toiminnasta jäi vajaaksi. Koronapandemia viivästytti suunniteltua aikataulua, ja vastavierailu toteutettiin alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen etäyhteyksin. Vertaisoppimisen hyödyt jäivät auditointiryhmälle epäselviksi, vaikka niitä pyrittiin auditointiprosessin aikana selvittämään. Auditointihaastattelujen perusteella vertaisoppimisesta ei ollut selkeästi viestitty KAMKin henkilöstölle eikä opiskelijoille. Auditointiryhmä suosittelee suunnitellun vertaisoppimisen prosessin loppuun saattamista, prosessin hyvien käytänteiden selkeää dokumentointia, systemaattista jalkauttamista sekä aktiivista viestimistä vertaisoppimisen tuloksista.